

Situace na trhu hnojiv je nejistá

Odrůdám ozimé řepky a vývoji na trhu s touto komoditou byl věnován polní den v Nabočanech, který uspořádala akciová společnost Cerea koncem května. Hovořilo se na něm také o dostupnosti a ceně hnojiv a rizicích obchodu se zemědělskými komoditami.

S výživou, která byla použita v porostech, návštěvníky seznámil Ing. Radek Košál z akciové společnosti Agrofert. Kromě jiného konstatoval, že testovali variantu s redukcí dávkou dusíku na úrovni 110 kg N/ha a plnou, která měla rozmezí 150 až 180 kg N/ha. Uvedl, že v aktuální fázi (dokvétání) by se vyplatilo aplikovat roztok Lovo CaN (ledek vápenatý) v dávce 150–200 l/ha zvláště u porostů, kde se očekává výnos přes 3 t/ha. Připomněl, že při lepení porostů je vhodné přidat hnojivo na bázi thiosíranu, v pokusech tento krok zvýšil výnos zhruba o 5 %.

Ing. Karel Pavlů z firmy K+S Czech Republic a. s. upozornil, že také jejich produkce draselných a hořečnatých hnojiv je ovlivněna cenou plynu, využívá se při zpracování vytěžené suroviny. Zemědělci by proto měli na podzim objednat raději dřívě. Společnost dodává například hnojiva Kieserit a Korn-Kali.

dou ceny komodit vyvíjet dál, upozornil Ing. Turek. Dodal, že pro Cereu je takový stav složitý, protože pokud by nakoupila pšenici za 10 000 Kč/t a nechala si ji na skladiště, může to pro ni být rizikové, pokud například na podzim válka skončí a cena prudce klesne. Druhým rizikem ale je, že válka bude pokračovat, komodita se z Ukrajiny nevyveze, a cena půjde nahoru. Doporučil proto zemědělcům rozložit riziko, část komodit zafixovat a část si nechat na volný obchod. Dodal také, že plyn je v České republice potřeba především v průmyslu, používá se například v pekárnách, při výrobě dusíkatých hnojiv nebo krmných směsí, ve sklárnách na výrobu skel do aut a podobně. To je třeba brát v úvahu při omezování jeho dovozu.

Cena zřejmě poroste

Obchodu s ozimou řepkou se věnoval Ing. Martin Volf, ředitel Svazu pěstitelů a zpracovatelů olejin. Očekává, že problémy

Návštěvníci akce si prohlédli přehlídku odrůd Foto archiv

třebuje 22–24 mil. t. Na obavy ohledně produkce reagovala i cena, nová sklizeň se na burze obchoduje zhruba za 21 000 Kč/t.

Ing. Volf připomněl, že sucho se v minulém období netýkalo jen ČR, ale výrazněji se projevilo také v Polsku nebo v Pobaltí a ve východním Německu. Tyto země budou pravděpodobně poškozeny také na produkci. Indie pak kvůli vysokým teplotám zakázala vývoz pšenice.

Co se týče Ukrajiny, doprava komodit z tohoto státu je obtížná. Dříve se 90 % exportovalo přes Černé moře, což je dnes vyloučené. Celá Evropa řeší, jak dostat 20 mil. t obilovin a olejin za méně než tři měsíce z Ukrajiny, což Ing. Volf považuje za nemožné.

Produkce řepky je omezená

Světová produkce řepky již deset let neroste, ale přitom se více spotřebovává, což logicky vede k růstu ceny, konstatoval Ing. Volf. Dodal, že vliv na to měla i Evropská unie, která se místo podpory produkce zaměřila na ochranu životního prostředí a v důsledku klesla produkce řepky k 17 mil. t, maximum bylo téměř 22 mil. t. Zpočátku se poptávka po olejích a bionaftě řešila dovozem bionafty většinou z palmového a sojového oleje. Postupně se vyčerpaly zásoby řepky, které již prakticky nejsou nikde na světě.

EU z Ukrajiny dováží na podzim zhruba 2–2,5 mil. t řepky, letos asi nebude k dispozici. Výpadek lze očekávat u slunečnice a slunečnicového oleje. Dále je třeba vzít v úvahu, že Ukrajina byla pátým světovým exportérem pšenice, čtvrtým kukuřice, třetím řepky a ječmene. Dalším státem, odkud EU dováží řepku, je Austrálie, loni to bylo 3 mil. t, letos se ale čeká nižší sklizeň. Je také třeba vzít v úvahu, že Indonésie zakázala vývoz palmového oleje, což je podle Ing. Volfa velký problém, protože jde o dominantního vývozce. Export se nicméně pomalu začíná obnovovat.

Upozornil rovněž, že Ukrajina a Rusko vyvážejí především do Afriky a Asie, často do chudých zemí s velkým počtem obyvatel. Existuje obava, že by se kvůli vý-

padku mohlo opakovat „arabské jaro“ a nárůst migrace.

Komodity jsou drahé, produkce klesá a v Evropě se zavádí Green Deal, připomněl Ing. Volf s tím, že se nedá čekat, že by se něco změnilo nebo odložilo. V důsledku aplikace pravidel Green Dealu lze podle něj čekat pokles produkce o 10–20 %.

Zrušení povinného přimíchávání biopaliv do pohonných hmot podle Ing. Volfa neznamená, že se MEŘO přestane do pohonných hmot přidávat. Stále totiž platí zákon o ochraně ovzduší, který vychází z legislativy EU. Subjekty, které uvádějí pohonné hmoty na trh, jsou povinny snižovat produkci CO₂ a mohou to dělat jak chtějí. Jediné možné a nejlevnější řešení je v současné době využití biolihu a bionafty. Hovořil také o některých aspektech Strategického plánu společné zemědělské politiky.

Výrobci hnojiv reagují

Green Dealu se věnoval také Ing. Košál. Upozornil, že se do něj investovalo hodně peněz a lze očekávat, že bude pokračovat. Připomněl ale také, že se uvádí, že 50 % potravin je produkováno díky minerálním hnojivům. Světová populace přitom stále roste a bude potřeba ji uživit, proto se hledají cesty, jak to udělat. Zemědělec bude proto stále vyhledávaný partner.

Připomněl, že od 1. 7. nastupuje zákaz používání klasické močoviny a na povrch ji lze aplikovat jen tehdy, pokud je do ní přidán inhibitor ureázy. Neplatí to ale v případě, že bude okamžitě zapravena nebo aplikována v roztočce.

Green Deal je dlouhodobý proces, na který výrobci hnojiv museli reagovat, upozornil Ing. Košál. Na trhu se proto objevují nová hnojiva a hledají se cesty, jak zlepšit jejich využitelnost, například dodáním látek jako jsou humáty nebo zeolity. Velkým tématem je využívání inhibitorů ureázy a nitrifikace. Intenzivně se rozvíjejí listová hnojiva.

Ze sortimentu společnosti Agrofert obsahují humáty hnojiva DASA H, DASAMAG H. Předpokladem jejich výroby je mlýn na lignit. Ten v akciové společnosti Duslo postavili v roce 2020, inves-

tice dosáhla 2,5 mil. eur a jemnost získaného materiálu se pohybuje v řádu mikrometrů, uvedl Ing. Košál. Dodal, že Lovochemie jde cestou využití zeolitu, což je nerost, který poutá živiny, zlepšuje hospodaření s vodou a přitom neokyseluje půdu. Z takto upravených hnojiv vyrábějí například Zenfert 24N (ledek se zeolitem) nebo Zenfert 13/29S (síran amonny). Obdobně mají takto obohacené NPK, prodávané pod značkou Zeorit. Zeolit se nerozpadá, opakovaným využíváním takto doplněných hnojiv se v půdě akumuluje a projevuje se jeho pozitivní vliv. Jen po jedné aplikaci takto obohaceného hnojiva se ale nedá příslušný efekt očekávat. „Je potřeba to brát jako dlouhodobou záležitost,“ uvedl Ing. Košál.

Inhibitory jsou také řešením

Lepší efektivitu hnojiv lze řešit využitím inhibitorů. Lze je využít jako koncentráty přidávané například do kejdy, ale k dispozici jsou také hnojiva upravená přímo z výroby. Dobře známý je AlzonoN, což je močovina s inhibitorem nitrifikace a také ureázy. Brání tedy jak vyplavení nitrátů do podzemních vod, tak vytěkání amoniaku do ovzduší, uvedl Ing. Košál. Dalším produktem je Ensin Plus, tedy inhibovaná DASA.

Pro tekutá hnojiva lze využívat inhibitor ureázy Slowurea, lze jím stabilizovat močovinu nanesením na povrch nebo ho přidat do DAM 390. Jeho inhibici zatím legislativa neřeší, ale údajně se tento krok připravuje, uvedl Ing. Košál. Druhým produktem je Piadin, inhibitor nitrifikace, vhodný

do tekutých statkových hnojiv nebo do DAM 390.

Další možností, jak ušetřit, je aplikovat hnojiva do půdy, například jako startovní hnojiva při setí (Lovostart) nebo při plečkování. Ušetří také používání kvalitní aplikační techniky a technologie precizního zemědělství, případně vyvážená výživa. Neefektivnějším opatřením na řadě míst ČR je úprava pH, shrnul Ing. Košál.

Problematická situace na trhu s hnojivy

Připomněl, že dusíkatá hnojiva se vyrábí z dusíku ze vzduchu a zemního plynu. Evropa má na světové produkci dusíkatých hnojiv 8% podíl, a patří proto mezi menší světové hráče. U dusíkatých hnojiv je v zásadě soběstačná, v případě fosforu dováží 65 %, u draslíku ještě více. Velká nalezště mají přitom v blízkém okolí Rusko a Bělorusko.

V současné době část evropských podniků stojí nebo mají omezenou produkci. Co se týče dovozu dusíkatých hnojiv, existují importní kvóty, ale žádná pravidla, jak se rozdělují mezi jednotlivé země. Řada továren počítá s obvyklými provozními zarážkami v následujícím období, uvedl Ing. Košál.

Upozornil, že je potřeba si uvědomit celý proces výroby, který je dlouhodobý. Od objednávky trvá několik měsíců, než je produkt k dispozici. Ing. Košál tedy doporučil, aby zemědělci objednávali hnojiva s dostatečným předstihem, ideálně je nakupovat pravidelně, například každý měsíc.

red

Ing. Radek Košál hovoří o hnojivech Foto archiv

Porost byl ošetřen také přípravky, které dodala Syngenta Czech s. r. o. Zastupovala ji Ing. Helena Bochová, které konstatovala, že při založení porostu lze využít herbicidy Brasan 540 EC a Teridox 500 EC, proti dřepčičkám pak Karate se Zeon technologií 5 CS. V porostu byl použit fungicid Toprex a do květu Treso. Přípravku Toprex doporučila především pro podzimní aplikaci pro jeho regulační účinek. Alternativou je pak Magnello. Proti hlízence lze aplikovat také Amistar Gold.

Při komentované přehlídce si návštěvníci prohlédli patnáct odrůd zařazených pod značku Preol Ideal, které poskytují vysoký výnos oleje z hektaru.

Sucho zlobilo

Na polní část akce navazoval seminář, kde úvodem vystoupil ředitel společnosti Cerea Ing. František Turek. Uvedl, že je v oblasti postihlo jarní sucho, v některých oblastech spadlo za poslední měsíc 40 mm, nebo 10 mm srážek. Dodal, že letošní ceny komodit výrazně ovlivnila válka na Ukrajině. Na jaře prudce stouply ceny hnojiv, například ledek až k 17 000 Kč/t. Cena pšenice v době konání akce rostla k 10 000 Kč/t, řepka přesáhla 21 000 Kč/t. Není jasné, jak se bu-

a růst ceny komodit nastanou i tehdy, když válka skončí. Obiloviny jsou v EU k dispozici, ale budou drahé, olejiny ale chybí už dva tři roky, v cenách se to ale v minulosti neprojevilo. Dále je třeba vzít v úvahu, že v loňském roce v Kanadě poklesla produkce řepky kvůli suchu o 6,6 mil. t, což je 10 % světové produkce. Nyní tamní farmáři zaseli o 7 % méně řepky a naopak o 7,2 % více pšenice. Jedním z důvodů je, že řepka je ekonomicky náročná. Kvůli suchu v Jižní Americe bude chybět 25 mil. t sóji a kvůli válce na Ukrajině chybí 4,5 mil. t slunečnice, která tam pravděpodobně zůstala a prakticky ji není možné vyvézt. Ing. Volf uvedl, že podle některých odhadů by zemědělská produkce na Ukrajině měla poklesnout o 30 %, což bude další výpadek na trhu, který se pravděpodobně projeví na cenách.

V ČR je nejnižší osevň plocha řepky za 15 let, doporučil ji proto zvednout o 10–15 %. Produkce řepky v tuzemsku by při průměrném výnosu mohla dosáhnout 1,1 mil. t. Letošní sklizeň řepky v EU bude vyšší než v minulém roce, přinejlepším ale 18,3 mil. t, což je nicméně prognóza z období před suchem. EU přitom spo-

JE ČAS OBJEDNAT

DASA[®] H

Pro lepší kondici

ZENFERT[®] 24 N

Ledek 21. století

DASAMAG[®] H

O kousek blíže k přírodě

Inovace pro společnou budoucnost

PIADIN[®] neo

Vyšší účinnost větší bezpečnost

SLOWUREA[®]

Méně dusíku do ovzduší více rostlinám

LOVOCHEMIE | skw. PIESTERTZ | DUSLO | AVUCHT a.s. | IKRAGRÁR

www.mojehnojiva.cz